

ମୁଖ୍ୟ ରଙ୍ଗ

୧୨୧୧

ગૂજરાત વિદ્યાર્પીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઝિટ વિભાગ]

અનુવ્રમાક ૯૨૦૦ વાર્ષિક

પુસ્તકાનું નામ ૪૨૪૦૦૦૦૦૦

વિષય ૮૦ : ૪

ડોક્ટર નટવરલાલ ફરીયાદી શેઠ
દૂરોગ મેડીકલ ઓફીસર, દોહદ.

પ્રસંગ રંગ

લેખક:—નટવરલાલ ફકીરભાઈ શેઠ

એમ. બી. બી. એસ.

હાંસોટ

પ્રકાશક:—ઠાકોરલાલ ફકીરભાઈ શેઠ બી. એ.

નં ૦ ૧

સુખ છે સ્વમવત્ જગતે, દુઃખ છે સત્ય હે ! પ્રીયે
માણે જે સુખ દુ.ખેતે, કહેવાયે નર તો ખરે,

નં. ૨

જેથું ન જેથું એકતો, જેવું કહો શાને ફરી.
જેથું ન જેથું એકના, એ વાત છોડો ને જુઠી.

નં. ૩

આહું છું તુજને પ્રીયે, મુજ આહના તરછોડશે.
મુજ આહની મીઠી મઝા, આ જગતમા ના પામશે.

નં. ૪

છુટી વેણી ગાંધી પ્રીય ? દર્શને કાંક અધીરી,
ઝીણી દ્રાટી નાંખે કંઈક મિલથી વિજ સરીખી.

ત્યહીં પાસે આવી પ્રીયતમ ઉભા દેખી ઝમકી,
રસિકીએ ઘેડ્યું કંઈક સુચર્યું નેન નચવી.

નં० ૫

છીણી તિર્છી શાને મનહરણ કીધું ઘડીકમાં,
અખોલા રાત્રીના લગીર હસત્રાશ્રી ભુલી ગયા.
વળી પાછાં ઘેલાં ભરછક અન્યાં પ્રેમી દિલડાં,
ભૂલી નિતી રીતી ભટ્ટ દેધને ભેટી પડ્યાં.

નં० ૬

મીઠે માંડી નાકે નહિ ચવળિ માંડી કહી શકું,
અતાવ્યા ના ભાવો હૃદય નહિં તોયે ફરી શકયું.

નહિં યોલી આવો થર થર થર કાયા ધ્રુણ ઉઠી,
 ઉરે રાગી તોયે વદન વિરાગી ધરી ઉભી.

નં ૦ ૭

પૂંપને કુંમ કુંમ આ પાત્રમાં લેઈને,
 કૈાણ ઉભું દિસે આંગણામા ?
 વસ્ત્ર ધોળાં ધરી ઠંચુકી પાતીને,
 ઉંખરો પૂજતી દિશતી હા !
 શાન્તિ જાણે અહીં આવી આ વિશ્વમાં,
 દિસતી તહેવી ગાંભિર્યતામાં.

કાર્ય માંહી કંઈ ચોર એક ચિત્તતા
સુચવે સુરને કેા અવસ્થા.

નં ૦ ૮

કેશ લાંબા ગુચ્છવાળા પ્હોંચતા ઘુંટણ સુધી,
નેન વિકસીત કમળ શા ને બ્રમર વાંકી તિસ્સી.
મુખ શશિ અમ શોભતું ને ચાંદતો લાંછન સમો,
ઓઠ પરવાળા સમા ઝહેવું દિસે આ ઉભું કેા ?

નં ૦ ૯

કઈ કંઈ કંઈ ગુણો ભાવતા કંઈ જનોને,
બહુ બહુ કરી તેઓ ખોળતા તેહને તે.

કંઈ કંઈ કંઈ રિતે ચિત્ત શાન્તિ અહે છે,
રહી રહી પરછાયે મન બાળ્યું કરે છે.

નં ૧૦

ભલું ઇચ્છું અહેનું હરધડી હું પ્રાર્થું પ્રભુને,
પ્રભુ રાખો અહેને સુખ મહીં એ આશ જીવની.
ભલે દાટો મુને અવધી દુઃખ કેરી મહીં પ્રભુ,
પરંતુ એ કુંળી કુસુમ કળીને સુખજ ઘટે.

નં ૧૩

બાળે બાળ હું શિદને, પ્રભુચી થઈ તરછોડીને કાઢથી,
કાળે કાળ કરાળ રૂપ ધરશે મુઝાવું થાશે પછી,

શાશ્વ શાન્તિ ત્યજે નહિ, સહજ મા દરિયાવ દિલ તેહનું.
છંછેડી શિર બાળને જગતમા, ના જંપી કેઈ શકયું.

નં ૦ ૧૩

ઉભાં રહોને પ્રાણુ પ્યારા ! પ્રેમી શેં તર છાડતાં,
ઉભાં રહોને પ્રાણુ પ્યારા ! પ્રેમીને સંતોષવા.
ઉભાં રહોને પ્રાણુ પ્યારા, આશ એ ઉરની ઉંડી
ઉભાં રહોને પ્રાણુ પ્યારા; દહાણુદ્ધા મન માનતી

નં ૦ ૧૪

સુંદર નાનુક છોકરી રમતી ઝાડો માંહ.
ધંધર લીલા નિરખી મન માંહી મલકાય.

ગુંથતિતે ગુંથણ હતી કૈમળ ન્હાના હસ્ત,
 નયનો ફેરવતી ગદ્યે નિજ કાર્યોમાં મસ્ત.
 કુદ્રત લીલા પાથરી ગેલ કરંતી ત્હાંય,
 વસંતના શુભ દિનમાં પક્ષીયો મલકાય.
 સહકૃતિ કેરાં ઝાડનો શિતળ છાંયો ત્યાંય
 મંદ સુગંધીત વાયરો લાવે મોર પરાગ.
 કૌયલ ફરતી કુંજમાં કુક કરંતી શબ્દ,
 દ્રુટીગોચર થાય નહિં જીવતી શબ્દો મ્હાંય.
 નિર્મળ સુંદર વ્યોમને નિર્મળ મનકું તેહ.
 નિર્મળ શું રુતુરાજ છે તરંગ ઉછાળે તેહ.

અર્ધ મિચેલાં નયનને બ્રમર તણે વિકાશ,
 હસ્તી મહધેલી કીકી ફેંકે કીણું પ્રકાશ.
 અંગ ઉપર દ્રશ્ટી પડી ઉપન્યા કંઈક વિચાર,
 હૈયું લાગ્યું ઘડકવા વિહવળ થઈ લાચાર.
 બન્યું ચિત્ત બહેબાકળું પડ્યા શુન્યવત્ હાથ,
 ચેન ઉડી ગયું ઉરનું નવું બન્યું સાક્ષાત.
 વિચારોની કુંજમાં ભમવા લાગી તેહ,
 રસ્તો વાંકો સાંકડો છેડા વિણ હા ! છેક.
 પેઠી જયમ ભુલામણી બહાર નહિ નિકળાય,
 અથડાઈ થાકી ગઈ હૈયામાં અકળાય.

અહુવે આવી ત્હીં પડી સાહેલી બે ચાર,
આનંદની દહેરે ઝુકે.

દુરથી બુમ પાડી હા ! ચંદા તું છે ક્યાંય,
આજે ક્યાં ભુલી પડી હમને ચિતા થાય.

નં ૧૫

જગેત કુટું પ્રભુ બહાલા. કરૂં શું હું સુઝે કંઈના
જગતની જાળ નિર્હયથી પ્રભુ શેં મુક્ત કરતા ના,
બધું દેખાય છે સુનું, નકામો ધુંસરી તાણું,
નથી કંઈ ચાહના જગની હવે તુજ શર્થું હું માણું

મને કિધું હૃદય પ્રેમે, હૃદયના જાણનારાના,
અજાયબ થાઉં છું દેખી, ખિલતું પુષ્પ કાંટામાં.

નં ૦ ૧૬

કીધું કીધું ન થાયે પ્રેમી નહિં ભુલાયે,
પ્રેમી અપ્રેમી થાયે તોયે હૃદય ભરાયે.
માસ્યે ગુલાઠ દરિયે ના સત્ય મોતી આવે,
આવે છીંચાણી હાથે સંતાપ ભારી થાયે.
રાખો પ્રભુ સુદ્રાટી યુવાન મસ્ત ઉપર,
જો જો પડે ન ખાડે આવે ઠલંક તમપર.
રાખી હૃદય ભરોસો કરતાં બધાંય કાર્યો,
થાયે ઉધાં શું તેથી ગુન્હો હમારો માનો.

તૈયાર છું શિદ આમ, બોલી પ્રેમીને શરમાવતા.
 મુજ ઉરની ઉંડો વ્યથાની જવાલ શે' ભડકાવતા,
 વૈરી વિધીના દ્વેષથી હૈરાન છું પ્યારા બહુ.
 મમ મિત્ર થઈ બાળો તહમશે' બોલીને વચનો કહુ,
 મમ વાંચનાઓ ઉરની શું ઉરમાંજ શમી જશે.
 નાના પ્રભુજી છે કૃપાળુ આશ પુરી પાડશે,
 જો મહેર છે પ્રભુની પ્રભુ ! જો આશ ઉરે એક છે.
 જો પ્રેમમાં કંઈ શક્તિ છે તો તો નહી ઈચ્છયું થ

નિશ્વાસ ઉઠ્યાં બહુ નિકળે છે,
 હા ! જીવ મહારો બહુ કલેશમાં છે.
 માથું લમે છે બહુ ભાર નિચે,
 ના માર્ગ સુઝે કચ્છીં શાન્તિ કાંઈ.
 વિશ્રામનું સ્થાન સન્નિધમાં છે.
 તો યે પ્રભુશે મહને દુર રાખ્યો !
 હા ! શાન્તિ તુમાં બહુ દ્રેષ લાસે.
 હા ! તુંજ એ સર્વના મુળમાં છે.
 લાવી અરે ! શું કહું તુંજને હું,

ખરે કૃતા નામ તુંને ઘટતું.

નહિં તો સહેશું કદિ પ્રેમી અહાણું,

નહિં હું કદી એહને ન્યાય માનું.”

“પ્રભુ પ્રેમ છે સ્વર્ગનો અંશ જગે,”

“પ્રભુ પ્રેમ રૂપે દિસે છે તું જગતે.”

“પ્રભુ પ્રેમ એ શાન્તિ દેનાર જગતે.”

“પ્રભુ શેં થયું એ ઉંધું મુજ કાજ,”

“પુછું પ્રેમના પાત્રને પ્રશ્ન પ્રેમે ?”

ઉઘાડે ન તું શેં હૃદય તહારાને,”

થયો કોધ છે કે શરમ મુઝવે છે.”

કરી દુર સડોને મને શાન્તિ તું દે.”

નં० ૧૬

કંઈ કંઈ મહને થાય છે મને,

નહિં કહી શકું થાય શું મને.

દરદ થાય છે કારમું ઘણું,

નહિં કહી શકું કેમ તે થતું.

ગળઈ હા ! ગયાં ગાત્ર મહારાં,

કંઈ દયા ચહું રંક ઈશ્વરા.

નધી કીધું કદી દુષ્ટ કાર્ય મહેં.

કદિ ન દુભવ્યો જીવ કૈાઇનો,

સરવ કાયં ને મુજથી થયા.

સવં તે થયાં શુભ આશથી,

થઈ કદિ હશે ભુલ રંકથી.

પ્રભુ દયાળુ દે માફી તેહની,

ન નહિં ઘટે પુણ્ય કુમળું.

ચગદવા પગે ધુળમાં વિભૂ,

હૃદય કુમળું મહારં ધણું.

નહિં સહી શકે ધાવ કારમાં,

થઈ જશે ચુરા દેખ. દેખતાં

જીવન હેતુઓ રહી જશે બધાં.

નં. ૨૦

અરે દુઃખ! અરે! દુઃખ! કયું તહે શીદ આમ હા !

દિધો તહે ધાવ શાને આ ? ઘટે શું અહાવી કુરતા ?

જગાડી પ્રેમ દિવાને વાયો તહે વાયુ કારમો,

ઉગાડી પ્રેમ રોપાને ઉખેડયો આણુ ચિંતવ્યો.

હજારો આશાઓ અમ હૃદયમાં ઉદ્ભવી સમી,

બધી બાબુ દિસે વિપરીત દશા મહારી બનતી.

થયું એ સર્વે છે વિપરીત તહારી ગતિ થકી,

પરંતુ હું ઇચ્છું તુજ હૃદયને શાન્તિ સધળી.
 મુઝાઉં છું ભારી બહુ બહુ છે ઉચાટ હૃદયે,
 દિધો તહે છે કરી નિર્દય થઈ ધાવ મુજને.
 તણાયો હા ! શાથી કયમ નહિં વિચાર કર્યો,
 સહેને તું હાવે વિધી તણે છે હાથ ચડીયો.
 અરે ? જન્મી શાને કુળ લજવવા તું જનનીની,
 અરે ! બોલ્યું શાને ભણતર તણું નામ વિમળું.
 લીધો જો હોતે તહે જનમ પશુ કેરો કચ્છીં પશુ,
 પુરી થાતે ઇચ્છા ભરપુર રીતે આ શરિરની.
 સજયું નથી કંઈ વિધીએ, દુઠ નજરથી જગતે,

ખીલવે તે કુસુમોને ના ગંધ વેડશી દેવાને,
 નિર્મીત સઘળું જગતે અગમ કૃતિ પ્રભુની છે,
 સત્યને ધર્મ લઈ સાથે જનાર જીત મેળવશે.
 દીધી છે જે ચીજો સારી પ્રભુએ રહેમથી પૂરી
 બહુ હેરાન કરનારી અગરના શિખ ઉરધારી.

નં. ૨૧

ચગદાયલો ચગદાયલો, ચગદે હવે તું શેં વીધી.
 આ ખાળને દેખી તહને શું ના દયા આવે વીધી.
 હા ! વજ્ર હેયું તહારે પિંગળે કે ના કદી ?
 માનું કદીએ ના બને ! તું કુર પુરી છે ? વીધી

મળતા ઉપર તુ ડામ દે, એવી રીતી તહારી વીધી,
 પડતા ઉપર પાટુ દીએ, આનંદ લે તહેમાં વિધી.
 કુદ્રત દીએ શાન્તિ મહુને થઇ ભાગી મારા દુઃખમાં
 આવે નહિં વિચાર તુજને તોય કંઈ મમ દુઃખના.
 વિચાર તું વિચાર તું વિચારીને તું જો જરી,
 'રે'તાં કમળથી દુર હા! થાયે ભ્રમરની શી સ્થિતિ."
 ઉછળે વારી નદીનું ચંદ્રના ઉગવા થકી,
 આનંદદાઈ તે બને આંદોલનોથી ઉરવા.
 હેતુ જગા કંઈ અંશેને દયા તણા તુજ ઉરમાં,
 ને મહેર કર દુઃખી પરે સુકુમારતાથી ઉરની.

૨૧

નહિં તો ત્હને ધીકકાર છે ધીકકાર છે તુજને બહુ,
ના ઉચીત ત્હાડું નામ લેવું કુરતાનું રૂપતું.

નં. ૨૨

ધીરી શાન્ત ગભિર નયને શર્મ બરી,
નકર ગજ ગામિની “બાધ” ડાલે દક્ષીણી.

નં. ૨૩

અરે! શું મોજ માણે છે, ગરીબાને સતાવીને,
અરે! શું મોજ માણે છે, ઉરે ઘેલાં બમાવીને.
ઘડી મસ્તી મહીં મ્હાલે, ઘડી દિલગીરીમાં ડુબે,
ઘડી સાહેલીયો સંગે, જગતને ચાદ બતલાવે.

રિસાઈ ગોરમા તુંથી બહુ તલસાવતી તુંને,
હજો વિધાત્રી સાહેલી પૂરે સર્વે મનોરથને.
ધરી તું રાખજો ઉરે “ નટવર ”ને ખરા પ્રેમે,
પછી સઉતત્વ સૂઝીના. ઉભાં તૂજ આકરી કરશે.

નં ૦ ૨૪

ઉપા ઠેરે સમય રૂડલે જોઈ આજે તહને મહે,
આઠારોમાં રમણ કરતી કાંઈ રૂટે પ્રસંગે.
ગાત્રો તહારાં કમળ સરખાં ખીલીયાં દિખીયા છે,
છાઈ શાન્તિ તુજ સ્વરૂપમાં હાસ્ય રૂડું સુચન્દ્રે.
કુસુમોની પરિમળ મીઠી રેડતી સર્વ કામે,

શાંતિ શાન્તિ ! તુજ મગજની પાથરી ચોદિસાએ.
 ઉત્સાહેથી ભરિત તુજને દેખીને સર્વ જીવો,
 પ્રેરાયા કંઈ નવિન ધૈર્યે પ્રાર્થા પોતા તણે સૌ.
 માળા રૂડી પરિમીત થયેલી ધણી અત્તરોથી,
 ગુંથાયેલી તુજ સ્વહસ્તે વાહ તહેની ખુશીશી.
 અર્પાવાની મૂજ હૃદયને ધારી હું હૃદયે ઘેલો.
 દિઠા વ્યોમે ખગચર બહુ ઉડતાં મોજથી કે',
 સુર્ય મીકું અજબ કે' મહે' ગાન ઠોકીલ કેરું.
 જાતું દીકું બહુ ઝડપથી એકલું અજ રડું,
 સંદેશે કંઈ પ્રણયીજનનો લેઇને દુર દેશે.

ધીમે ધીમે ગગન સઘળું સાથીયાથી ભરાયું,
 ધીમે ધીમે ગગન ઘરના માલિકે મ્હોં બતાવ્યું.
 તેજે રહેના સર્વ હજુરીયાં ઝંખવાયા બુલાયા,
 ખુશી મ્હોરે કંઈ કંઈ જનોને સું સન્દેશ કહાવ્યા.

નં. ૨૫

હશે એ બ્યોમ દેવી કે વૈકુંઠની વામા હશે,
 પ્રભુતા મુખ મંડળે છાઈ કે જાણે પ્રભુએ હશે.
 કલ્પના સૃષ્ટીની દેવી આવી દ્રશ્ય સૃષ્ટીમાં,
 લાવી વ્રેહ અગ્નિને, દેવા પ્રેમ પુષ્ટીમાં.
 પ્રેમાત્મક દિલ પ્રથમ મિલને પ્રેમી નેત્રેજ વસતા,

ને તે ધડીયે વગર વિદાંબે જગત બુદ્ધી જવાતું.
 હું મોહયોને હું પર તું થઈ મોહ ઘેલી મધુરી,
 તોયે શાને મુક વૃત ધરી રહેતી છેટે અદુલી.
 શાને કીધો મુજ ઉપર તહે ! રોષઐ પ્રેમ મુગ્ધે,
 હું હાયો તું જરૂર વિજય વિશ્વમા પ્રેમ પુષ્પે.
 પુણ્ય મય બાનુના ભર્ગ દયાકર દેવતા દિનના,
 સ્વકારી અજ્ઞે અન્તરની કહ્ય આ ઠારજે બળતું.
 વાસો જે દેશમા તહારો, બહાલીયે મહારી ત્યાં રહે છે,
 સન્દેશામાં ગભિર વહને પત્ર તહેને તું દેજે.

ખ્યારી મારી હૃદય દ્રવતું મેલીને ક્યાંહી ચાલી,
 ખ્યારી મારી હૃદય દ્રવતું વ્રેહ અગ્નિથી ભારી.
 ખ્યારી મહારી વચન પુલ સુંઘાડીને શાન્તિ દેતું,
 ખ્યારી મહારી પરિમલ રૂડી કેશની દે મહને તું.
 રસ્તો ખેલાં સરળ દિસતો હાલ દેખાય ખોટો,
 ખેંચાયું કચ્છીં મમ, હૃદય હા! શક્તિ તારી ભુંડીથી.
 ફેકયું તેં તો જઠ કરી દધ લોહની જેમ તેને,
 આ કર્ષન્તાં તુંજ હૃદયને લેધ આવી દુરેરે.
 શાં! શાં! કળે તુંજ હૃદય નેકાજહા ! મ્હેં સહ્યા છે,

શા ! શા ! કામો તુજ હૃદયને માટ હા ! મહેં કર્યા છે.
 શી શી ચીજો તુજ નજરની આશથી તુચ્છકારી,
 શી શી મોજો નિરસ ગણી છે હા ? પ્રીયે ખ્યારી મહારી.
 બુદ્યો બુદ્યો નિજ સ્વરૂપને બુલીયો જાત મહારી,
 ધાયો ધાયો તુજ સ્વરૂપમાં આશ તદ્રૂપનીથી.
 લેખી નાંહી નજર જનની હાય ! બુંડી જગતના,
 સહયાં છે મહે અસહય વચનો મુખે ભરમાયલાનાં.
 આશા તારી મુજ જીગરમા રોપ નારી હતી તું,
 આશા રોપો બહુ બહુ કરી પોષનારી હતી તું.
 મોટો કીધો ફળ ફુલતણી આશ દેનાર તેને,

હા ! શા માટે કૃષ્ણ થઈ હવે નાશ તેનો વિચારે.
 દિશ્નતુ' હા કમળ મુંખડુ' દેખીયુ' 'ષ્ટ પદેકે,
 મીઠી મીઠી મધુર મહેકે ખેંચતુ' મોજથી તે.
 લોભાયે તે ગરિબ ભમરો તેહના પાશમાંથી,
 ફેંકયો પાછો દ્રવીત હૃદયે અગ્નિથી બાળવાને.
 મેલીને તું કમળ કમળે બેઠી'થી એક દિને,
 બારિયે જે બહુ બહુ મને યાદ આવે મહને તે
 ચિન્તા અસ્ત થયલી તુજને દેખીને શા તરંગે,
 હૃદયોદયું હા ! મુજ જીગરતે ના કદીએ બુલાયે.
 બીડી અધુ' નયન કમળે મુખ નિચું નમાવી,

ઉભી'તી તું અજ્ઞાન રિતથી બારીયે માળ ત્રીજે.
 ઉંડી જાતિ હરઘડી ઘડી તર્ક દરિયા મહોતું,
 દેખી મુ'ને કમળ ખીલ્યું હાશ્ય રેખા છવાઈ.
 સ્વપ્નું રૂડું અધિક રૂડતું આન્યું ના કોઈ રાત્રી,
 બોલાવ્યા બે પરમ જીવને મંદિરે હોંતથી કંઈ.
 ખુલ્લાં મુકયા હૃદય ધરના બારણાં પૂર્ણ પ્રમે,
 સંતાપ્યું તેં મમ હૃદયને પ્રેમ વાર્તા કહીને.
 ધાયું થાશે સફળ જીવના પ્રેમથી પ્રેમી કેસં,
 થાશે રસ્તો વિકટ જગનો પુર્ણ આનંદ છાયો.
 સહેલાઈથી જીવન હેતુઓ પાર પાડીશ પુર્ણ

ઘેયું' અહેવે મમ હૃદયને ચાર બાજુથી અત્રે.
 ભુલો પાડ્યો લઈ જઈ મને જંગલેકો અન્નણે,
 આ શી આવી તુજ જીગરમા હાય ! ઇચ્છા અનીળે.
 શું એ સાચું ગુલ નહિ જડે કયાંય કાંટાથી છુટું,
 શું એ સાચું હૃદય ગુલનું હોય અહાવું નઠારૂ.
 કે' તું તું હા ! મુજ હૃદય તો પુણ્ય શ્રદ્ધા થકીકે,
 સારો રહેરો મુચન કરતો શુદ્ધ હિંચા તણું જે.
 ઇચ્છા અહેવી હતી શું પ્રભુની દાખલો આપી તહારો,
 કોઈ એવો નિયમ તથી જે હોય હંમેશ સાચો.
 રાજ છું હું તુજ જીગરનો દાસ થાવા અરે ! એ !,

એવી નહાની મમ હૃદયની આશ પૂરી થવા દે.
 રાજી મહાદે હૃદય રહે છે દર્શને પ્યારી મારી,
 ભુકુ છું હું ભુખ તરશને દ્રષ્ટીએ તહારી ન્યારી.
 બીડયુ છે કમળ સરસ આ સુર્ય વિના બીચારું,
 પ્રેમી વિના નહિં જગતમા ક્યાંઈ છે ઠામ બીજુ.
 દષ્ટાએ છે ભ્રમર ગળિયડો દુઃખ જે વાસનાંથી,
 પ્રેમે દેને શુભ નજરની સુર્ય તું સાક્ષી સાચી.
 “શું તહારા છે પ્રીય જીવનની આશ તે તો મને કે,
 અંધારામા રમણુ કરવું હોય ના પ્રીય કોને”.
 રાજયું છે ના જગતજનના હાથમાંડી પ્રભુએ,

ખુલ્લું કરવું હૃદય વિમળું સાક્ષી દેવા જગતને.
 ઈચ્છા તો છે ભ્રમણ કરવા કોઈ ઉંચા પ્રદેશો,
 લોકોને કંઈ સરસ નમુનો જોવરાવા મહુને તો.
 “ઉત્સાહથી ભરપુર કરી જીવંતી આ રૂડીને”
 પૂર્ણ પ્રેમે વિચરવું રૂડે ધામ તે દેવતાને.

નં. ૨૭

નામશે ને ઠામશે પૂછતા તહમે અમથા જુઠા
 દરકાર તો કરતા નથી હા ! શીદને સંતાપના
 મુજ રંક પર શાને તહમે દ્રષ્ટી કરો ઉર પ્રેમની
 તત્પર હશે કંઈ કંઈ બીયારી જાન તહમને અર્પવઃ

મોહીની મૂખ કમળનીને મંદ હાસ્ય તણી વળી
 ગઠવિતી તમ પ્રેમમાં ખાળા કંઈ ગિર આમની
 હું કંઈ અને કંઈ તહમે અંતર બહુ મોટો નકી
 પણ આશ પારીને ઉરે નિભાવતી આ છંદગી
 અંદેશ જે તમ અંતરેના સત્ય હૈમાં કાંઈ છે
 વાંક માત્ર વિધી તણે છે માનજો નક્કી તહમે
 કુળના લજ્જા કદી ના કૂખ લજ્જા માતની
 મૂજ તાતની જે ખ્યાતિ છેના તેહને બોલું કદી
 “તમમા હજ્યો છે પ્રેમ તહમને ઉરે મહેં પારિયા

નિર્માણ જે વિધીતણું તૈયાર છું તે સેહવા”

શબ્દ બહાવા કારમા કહેનાર છે કે જગતમા

ના સહન થાયે તેહથી દર્શન મહારી જાતના

મેરૂ અચળ ચળેવા પડે આકાશ તૂટીને

કેહના શેષ ધરવાને ધરાનો બાર માથે તે

પરન્તુ ન ડગું કોહી ખરા રસ્તેથી હું પાછી

કહાવું હું સતી સાચી કરું ના પાછી પાની

જતું રહે અમિનું તેજ બને આ સૂર્ય નિસ્તેજ

બધું એ ધાય અદલત તથાપી આ નહિં ધાય

સતી ના નામ હું રમરતી સતીના કામ હું રમરતી
 સતીને રાહજનનારી નહિં તહેને લજવવાની
 સદાં કંઈ કંઈ હુ ખો નાં પરી સતોવં થાને
 પગે ચાપીય હા જુડી કંઈ ઓજા આ સદીની
 લવચાશુ ના કદી તોયે જરીયે મર્ગથી મળજા
 ભણી સહુ લક્ષ્મી લંકાની નકામી મુક્ત્ય વિનાની
 દીધી અક્ષય પ્રભુએ છે જલવાને નહિ કુંભાર
 પરંતુ છે દીધી તેણે ખરું ખોટું પરખવાને
 લીધું મહેં પારખી કંથન "રત્ન" સોડેજ કંથનમાં

નહિં હાવે હું કરવાની કથાની સુધીમા પરવા
 હાને દેવની સાક્ષી ઠહું છું પૂણે પ્રેમથી
 તહમારી છું તહમારી છું નહોતી કાઈની કાની
 નહિં તંર છોડતા મુજને હૃદય આ કુમળું બહુ છે
 નથી આઘાત રહેવાને પ્રભુએ નિર્મયું તહેને,

નં. ૨૮

અરે ! ઓ ! ગર્વિણી બાળા, અરે ! ઓ ! મસ્તની શાળા
 અરે ! ઓ ! રતન ની માળા, મહી એક તાન છોડી દે
 તહાં કારમુ હજવું હૃદયને લાંમતું કાઢું

હરિએ શાન્ત લેનાઈ જરી તો તું સુધારી લે
 અરે ! એ ! પુખ્ત સાહેલી, અરે ! વૃષભાનુ કુમારિ
 અરે ! સૌન્દર્યની દેવી, ધરી નટવર ઉરે લેને :

નં. ૨૯

પુણં પ્રેમી વિરલાને, પ્રેમ તેં દીઠો અહીં,
 કે પુખ્ત એ છે વ્યોમનું, રૂડું બહુ આકર્ષણું,
 કલ્પનાનું બાળ રૂડું હોય જો તે લાડકું,
 નાના ઉછેરી શાન્તિને, ઉરછેદવાને હું ચહું :

સનમ તું તત્ત જીવનનું હૃદયનું સુખ આ જગતનું.
 હૃદય વેલી સુધારસથી સિંચી ખીલાવનારી તું
 ભગતો તું જગતમાંડિ વિના ઉદ્દેશ આશા કે
 બતાવ્યો. રાહ સાચો તે ઉઘાડી દ્વાર આત્મનૂતું
 પ્રભુ ! તુજ મહેરબાની છ ખરે સાચો ઉપર મહારા
 કૃપી હું સ્વર્ગની પાગ્યો શી રીતે પાડ તેમાનું
 ઝવેરી હથ લાયે તો રતનની કીમત થાયે
 પ્રભુ અજ્ઞાની હું પુરો મને એ કાચના જેવું

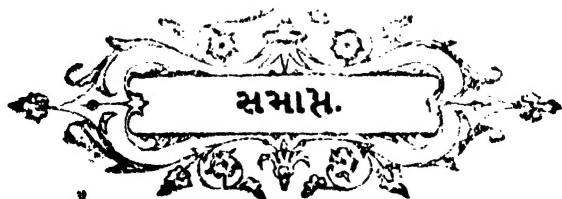
તંવાસો કરતી પ્રીયે ! સ્વર્ગમાં મમવાસનૃસૃષ્ટીમાં
 તારા શોભા કીર્ણ બહુ પ્રસરતાં સૌ દેશ વિદેશમાં
 જુરી જુરી બન્યું શિશીલ તનકું ના ચેત કંઈયે ઉરે
 શાને ગર્વ ધરી ઉરે રસિક હે ! બાળે તને આતપે
 જવાળામી કરીને બધું ઘમઘમે નિશ્વાસ ઉઠા તણી
 પામે પીડા સાખિરી ઠાલી સર્વે હા ! મારમારે અહીં

આશા કંઈ ઠહેવા તણી ઉંર ધરે નહાલી સખી પુખ્ત કે
શાને ગર્વ ધરી ઉરે રસિક લેહે ખાતને આ તપે,

નં ૦ ૩૨

લીધું જે કાર્ય હાથે છે મહા મુશ્કીલ જણાયે તે
ન લેની પુણ્યતા પાખે હોમોને શાન્તિ છે હૃદયે
પ્રણયનો રાહ છે ભારી નહિ બુદ્ધી તણી ગણતી,
પરંતુ ચારિ લેનીથી હોમોને શાન્તિ છે હૃદયે,
તલસતો હ । । બપૈયો રે ! મહિના આઠ પુરા છે
પરંતુ મેળવે છે જે હૃદયમાં આશ ધારી તે
નહિં કંઈ બાસતું હોયું હોમારા કાર્યમાં લેવું,

બધે દખાય છે તહેવું કંઈના જાય કહેવાયું,
 હમારો ચાહ છે જુદો હમારો ન્યાય છે જુદો
 વળી સામાન એ જુદો નહીં અંજમ જુદો છે,
 હમારા કાર્યના લેદો નહીં કેા જાણવા વાળો,
 હમે હમરાહ નામસ્તો મહા આનંદી શોખીનો,
 “લલે ખેલે સહુ ભુલુ, કહો” પરવા હમેને શું ?
 નજર જે આવતું જુહુ, હૃદય પલટાયલું તહેવું
 નથી માશૂકની આશા, નથી કંઈ પ્યાર નીમાયા
 નથી ખાલેથી ખેચાયા, શિરાઝી દોઈ લલનાના”

ગઝલના શોખીનોને ઉત્તમ તક
 તૈયાર છે તૈયાર છે તૈયાર છે
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

સચિત્ર ગઝલે-રંજુર

પ્રેમ તથા વિરહની ભાવમય ગઝલોનો સંગ્રહ
 રા. રાવલના દોરેલા સુંદર આકર્ષક પાંચ ચિત્રો તથા
 કવિ નર્મદાશંકરની સાહિત્ય સેવા નામી ધનામી
 નિબંધના લેખક રા. છોટાલાલ કહાનદાસ પટેલ
 માસ્તરના ઉપોદ્ધાત સાથે કી. ૦-૧-૦

લખો:—જી. કે. શેઠ હાંસોટ
 ડી. ભટ્ટ

પ્રસિદ્ધ કર્તા
નટવરલાલ ફફીરભાઈ શેઠ,
હાંસોટ, ડી. બરૂચ.

છાપનાર-પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસ
છાપવાનું ઠેકાણું:-શા. ખુબચંદ અમીચંદના ધી સુરત
“ જઈન ” એન્જન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ,
ખપાટીયા ચઢલા-સુરત.
